

Harpalus autumnalis (DUFTSCHMID, 1812)

– Nerwik, 20 V 2006 – 1 ex., 3-letni młodnik sosnowy.

Harpalus luteicornis (DUFTSCHMID, 1812)

– Nerwik, 16 VIII 2005 – 1 ex., 2-letni młodnik sosnowy.

**Harpalus neglectus* AUDINET-SERVILLE, 1821

– Nerwik, 28 VII 2005 – 1 ex., 2-letni młodnik sosnowy.

Harpalus solitarius DEJEAN, 1829

– Nerwik, 19 V 2004 – 1 ex., 2 VII 2004 – 1 ex., zrąb; 8 V 2005 – 1 ex., 2-letni młodnik sosnowy; 9 V 2004 – 1 ex., 13 VI 2004 – 1 ex., 8-letni młodnik sosnowy; 28 V 2005 – 1 ex., drzewostan 60-letni.

Leistus rufomarginatus (DUFTSCHMID, 1812)

– Nerwik, 29 V 2005 – 2 exx., 8 VI 2005 – 1 ex., 8 VII 2005 – 2 exx., 15 VII 2005 – 2 exx., 27 IX 2005 – 1 ex., 12 X 2005 – 3 exx., 23 X 2005 – 1 ex., drzewostan 135-letni.

Microlestes maurus (STURM, 1827)

– Nerwik, 9 V 2004 – 2 exx., 8-letni młodnik sosnowy.

Miscodera arctica (PAYKULL, 1798)

– Nerwik, 2 VII 2004 – 1 ex., 2 X 2004 – 1 ex., drzewostan 30-letni.

Ophonus puncticeps STEPHENS, 1828

– Nerwik, 12 VII 2004 – 1 ex., drzewostan 16-letni.

Pterostichus macer (MARSHAM, 1802)

– Nerwik, 13 VI 2004 – 1 ex., drzewostan 30-letni.

Dawid MARCZAK, WSEiZ, Warszawa

Oleg ALEKSANDROWICZ, Akad. Pomorska, Słupsk

578. Nowe stanowiska *Hydrophilus (Hydrophilus) piceus* (LINNAEUS, 1758) (Coleoptera: Hydrophilidae) na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej

New records of *Hydrophilus (Hydrophilus) piceus* (LINNAEUS, 1758) (Coleoptera: Hydrophilidae) in the Wielkopolska-Kujawy Lowland

KEY WORDS: Coleoptera, Hydrophilidae, *Hydrophilus piceus*, endangered species, protected species, new records, the Wielkopolska-Kujawy Lowland, W Poland.

Podczas prowadzenia przez autorów w 2010 roku badań monitoringowych pływaka szero-kobrzeżka (*Dytiscus latissimus* LINNAEUS, 1758) i kreślinka nizinnego (*Graphoderus bilineatus* (DEGEER, 1774)), w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – „Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000”, prowadzonego na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zaobserwowano i stwierdzono dwa nowe stanowiska rzadko spotykanego, dużego gatunku kałużnicy – kałużnicy czarnozielonej – *Hydrophilus piceus* (L.). Wraz z dwoma dotychczas nie opublikowanymi stanowiskami z doliny Odry, które również podajemy, daje to łącznie 4 nowe stanowiska z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej. Jest to gatunek w Polsce chroniony (Rozporządzenie 2011) i umieszczony w „Czerwonej Liście” (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] Głowaciński z. (red.): Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. IOP PAN, Kraków: 88-110), ma kategorię NT (bliski zagrożenia). Szczegółowe dane dotyczące stanowisk z Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (P.K.) posiada GIOŚ.

- Rogaliński P.K., rez. „Krajkowo” (UTM: XT38) ad Mosina, stanowisko 1, 14 IX 2010 – 1♂, stanowisko 2, 14 IX 2010 – 1♀.
- Gatunki towarzyszące na stanowisku 2: *Rhantus suturalis* (MACLEAY, 1825) – 1♀, *Graphoderus austriacus* (STURM, 1834) – 1♂, *Hydroporus palustris* (LINNAEUS, 1761) – 1 ex., *Lacophilus minutus* (LINNAEUS, 1758) – 1 ex., leg. et coll. M. PRZEWOŹNY.
- Cigacice (WT47), 30 VII 2005 – 1♀, leg. et coll. K. LUBECKI.
- Górki Małe (WT47) ad Cigacice, 31 VII 2005 – 1♂, leg. et coll. K. LUBECKI.

Jest to gatunek palearktyczny szeroko rozmieszczony od Europy, poprzez Syberię aż po rosyjski Daleki Wschód. Podawany również z Bliskiego Wschodu. Z Afryki Północnej wykazywany tylko z Egiptu (HANSEN 2004: [W:] Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 2: 44-68). Chrząszcz znany jest z rozproszonych stanowisk w 12 krajach (BURAKOWSKI i in. 1976: Kat. Fauny Pol., XXIII, 4: 1-307). Obecnie wydaje się być w wyraźnym regresie. W odróżnieniu od pokrewnego *H. aterrimus* ESCHSCHOLTZ, 1822 spotykany jest niezmiernie rzadko i pojedynczo. Współcześnie podany został zaledwie trzech stanowisk na Nizinie Wielkopolsko Kujawskiej – Wilczyn, Gorzów Wielkopolski i Piła (BUCZYŃSKI, PRZEWOŹNY 2005: Wiad. entomol., 24, 2: 69-76; NUCKOWSKA, KRZYŻANOWSKA 2006: Teka Kom. Ochr. Kszt. Środ. Przyr., 3: 153-159; WILŻAK, ŻURAWLEW 2008: Przyroda powiatu pleszewskiego., Pleszew. 146 ss.) oraz z jeziora Jaczno na Pojezierzu Mazurskim (BUCZYŃSKI i in. 2001: Rocz. nauk. Pol. Tow. Ochr. Przyr. „Salamandra”, 5: 27-42) i z Poleskiego Parku Narodowego na Wyżynie Lubelskiej (BUCZYŃSKI, PIOTROWSKI 2002: Parki nar. Rez. przyr., 21, 2: 185-194). Na wszystkich wymienionych stanowiskach odnotowano pojedyncze osobniki.

Zaprezentowane powyżej stanowiska, zlokalizowane w dolinach dużych rzek nizinnych (Odra, Warta), skłaniają do wyciągnięcia wniosku, że Nizina Wielkopolsko-Kujawska, a w szczególności jej doliny rzeczne, stanowią obecnie refugium dla tego gatunku w skali Polski.

Analizując rozszedlenie tego chrząszcza w Polsce wyraźnie widać, że przydzielony mu status zagrożenia na Czerwonej Liście (PAWŁOWSKI i in. 2002: *ibid.*) jest stanowczo za niski, szczególnie że wspomniany już pokrewny gatunek *H. aterrimus* ESCHSCH., jest wykazywany u nas znacznie częściej i jest wyraźnie liczniejszy, a posiada wyższą kategorię zagrożenia (VU – narażony).

Z gatunków towarzyszących na uwagę zwraca również *G. austriacus* (STURM), który z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podany został ostatnio ponad 70 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1976: *ibid.*).

Marek PRZEWOŹNY, Wydz. Biologii UAM, Zakł. Zool. Syst., Poznań
Krzysztof LUBECKI, Racula

579. Rzadko spotykane i nowe dla województwa mazowieckiego gatunki Macrolepidoptera (Lepidoptera)

Species of Macrolepidoptera (Lepidoptera) rare and new to Mazowieckie Province

KEY WORDS: Lepidoptera, Sphingidae, Notodontidae, Lymantridae, Nolidae, Arctiidae, records, Mazowieckie Province, C Poland.

Praca podaje nowe dane o rozszedleniu 13 gatunków Macrolepidoptera należących do 5 rodzin motyli. Większość osobników została zwabiona do źródeł światła usytuowanych przy leśniczówkach, zlokalizowanych na dwóch stanowiskach: Przejazd (UTM: EC20) i Maciejowice - Cztery Kopce (EC31). Oba miejsca są położone w północnej części Puszczy Kozienickiej, w niedalekiej odległości od Kozienic, i leżą w południowej części woj. mazowieckiego.

Podział systematyczny, nazewnictwo motyli oraz ich rozszedlenie w Polsce przyjęto za BUSZKO i NOWACKIM (2000: Pol. entomol. Monogr., 1: 1-178). Gatunki nowe dla woj. ma-